

Kjære landsmøtedelegater, kjære æresmedlemmer, observatører, ansatte og alle dere andre som følger med oss.

Dere har alle grundig kjennskap til tida vi lever i med en pandemi som rammer oss på ulikt vis. I dag skulle vi ha sittet sammen i storsalen på Quality Hotel i Sarpsborg. Det er dypt savnet. Vi håper at teknikken ikke blir et hinder for aktiv deltakelse fra dere. Og folkens. LO Media har god erfaring med å gjennomføre digitale landsmøter. Vi som har vært her sammen med dem i går og i morges, vi føler oss veldig trygge.

Kjære alle sammen!

VELKOMMEN til del 1 av det 10. ordinære landsmøtet i Skolenes landsforbund. Nå er vi snart 40 år.

Kampen for en skole for alle og lik rett til utdanning har vært gjengangere i 1. maiparolene til en samla arbeiderbevegelse. Og folkes. Dette er noe av drivkraften som har drevet arbeidet med utdanningspolitikk i fagbevegelsen i alle år. Og det er like viktig i 2021.

Og hånd i hånd med dette har paroler med krav om å beholde og styrke faglige rettigheter vært ryggraden i arbeiderbevegelsen kamp for arbeidsfolk.

Forutsetningen for vår samfunnsmodell er en sterk fagbevegelse og at hver og en av oss, du og jeg, er sterke i trua på verdien av oss sjøl som del av de fagorganiserte!

Skolenes landsforbund er i jevn vekst. 7.600 medlemmer i dag. Denne uka starta med en plakatkampanje og et åpent politisk møte om skolepolitikk i LOs regi. Vi markerer SL hele uka på ulikt vis. Ikke minst i dag, kamerater. Det er så bra! LO er i støtet og møtet var en kombinasjon av prosjektet LO for alle og SLs verveuke, det vi nå kaller SL-uka. LO ropte et varsko om lærermangelen. To av SLs lokale tillitsvalgte, Rune Nielsen og Berit Hågensen, var flotte representanter for SL i debatten. Grasrota i SL er god drivkraft. Jeg er stolt av at uka starta på denne måten – vår lansmøteuke. Og dere: Alle vi som er sentrale tillitsvalgte sitter i flere utvalg og arbeidsgrupper i LO. Hver eneste en av oss. SL har fått gehør i LO. Vi blir lyttet til og det får konsekvenser. Dette kunne jeg ha snakka lenge om. Men, la meg i alle fall si at LO er i ferd med å snekre konkrete tiltak som skal bane veien for en tillitsreform i offentlig sektor, og legge trøkk bak krava og bruke den makta vi har for å øve innflytelse og få en konkret som drives fram nedenfra. Vi skal være klar til regjeringsskifte.

I dette LO-arbeidet har SL hele tre representanter. SL har vært en drivkraft på det kongressvedtaket – å få det opp å stå. Vi ønsker å fortelle dere at vår egen nestleder i LO, Roger Heimli, skal ha kred for at han forankrer arbeidet i forbundene på en forbilledlig måte. Det er rett og slett gøy å være en del av det politiske arbeidet. Vi leverer!

LO gjør SL sterk – og SL styrker LO. Vi er en sterk skolestemme i LO. Dere er sterke stemmer i LO!

Simon Malkenes ringte meg i påska og ba meg hilse til landsmøtet og takke for den tydelige støtten i saken hans som førte til en nasjonal debatt om ytringsfrihet, en nasjonal debatt om karakterbasert skolevalg og stykkprisfinansieringens radbrekning av fellesskolen.

Malkenes sier at uten den tidlige og tydelige støtten fra Skolenes landsforbund, ville ikke Søggen ha falt. Og hun representerte en lederstil vi knytter til frykttkultur og knebling av ytringsfriheten.

Dette var et grasrotopprør som ropte et rungende JA til ytringsfriheten og et rungende JA til ønsket om en åpen debatt og dialog om arbeidshverdagen på arbeidsplassen.

Skolenes landsforbund kaller dette oppstrøms politikk. Utviklinga, den gode utviklinga, drives best fram nedenfra og opp. Det er dette som er demokrati, og ytringsfriheten er kjernen i et demokrati.

Jusprofessor Graver snakket nettopp om dette på nyhetene i dag morges. Han understreket at demokratiet er ikke bare vedtakene. Det er også de politiske prosessene, og hvordan de skjer.

Derfor har ytringsfriheten fått en egen paragraf i Grunnloven, §100. I den er det slått fast at «offentlig ansattes ytringsfrihet er særdeles viktig fordi offentlige virksomheter forvalter fellesskapets ressurser.»

Dansegolvet for oss LO-organiserte er godt verdiforankra:

ET SOLIDARISK OG INKLUDERENDE MENNESKESYN OG EN KRITISK FORSTÅELSE AV FORDELING AV MAKT

I løpet av de årene jeg har vært sentral tillitsvalgt, er det særlig to ting som har oppbrakt meg i særlig grad: Hvordan makta har forskjøvet seg og svekking av velferdsstaten.

Ulikhetene har økt, nesten fritt fram for profitører i velferden og jernbanen er kjørt ut på et sidespor.

I Ernas regjeringstid er dette satt på spissen.

Makt er i betydelig grad flytta fra partenes bord og inn i utallige ekspertgrupper, med sterk tro på at forskning er politisk nøytralt. Den forførende troen på å skaffe et observerende kunnskapsgrunnlag som grunnlag for politikken framfor å lytte til de som har skoa på - arbeidsfolk. Det er vi som sitter med krafta til utvikling. Den utviklinga vi ønsker!

Men fagforeningskamerater: **VI MÅ VILLE OG VI MÅ TØRRE Å TA MER MAKT**

I forgårs hadde jeg en god debatt om denne maktforskyvninga med SLs fylkesleder i Finnmark, Berit Hågensen. Hun stilte spørsmålet:

«Er vi i ferd med å lage en ny demokratisk adel?»

Det er et knakende godt spørsmål. Jeg mener svaret er ja, og det svekker oss.

Men enda verre er det at det tenkesettet som følger av dette i noe grad også har forplanta seg til enkelte arbeidstakerorganisasjoner. Etter lærerstreiken i 2014, hvor SL gikk i bresjen, tok Utdanningsforbundet initiativ til at en ekspertgruppe skulle håndtere oppfølging av streiken. Skolenes landsforbund, CREO og Lektorlaget ivret for at partene selv skulle drøfte

oppfølgingen. Sånne hendelser rykker oss tilbake i utviklinga mht. demokratiske rettigheter. Torbjørn Røe Isaksen grep selvfølgelig ønsket fra Utdanningsforbundet begjærlig.

Dette var skivebom! Det svekker den norske modellen som er helt avhengig av at hver av partene er tydelige representanter for sine interesser og driver utviklinga framover. En sterk fagbevegelse er alfa og omega. Det må være en tydelig forskjell på om du representerer et politisk parti eller om du representerer faglige rettigheter.

Erna tar Norge i feil retning. Skolenes landsforbund må bidra til at de rødgrønne overtar etter høstens stortingsvalg. Og etter det må vi heller ikke ligge på latsida i Skolenes landsforbund!

Vi må snu! Vi må snu arbeidet vårt! Bort fra det vi ikke vil, til en tydelig politikk om hva SL vil. Vi skal plante framtidens skole i de rødgrønnes politikk. Da må vi ha fokus på løsningene og sette dagsorden for en offensiv skolepolitikk – i en skole som treffer alle elevene. En skole som strutter av tillit til elevene, og dyrker elevenes forskjellighet. Vi skal dyrke mangfoldet. Tro ikke at vi ikke har starta. Vi har vært offensive og fått gjennomslag for at de rødgrønne partiene går til valg på å påskilte lærerne og å skrote superlæreren. For å være presis: Arbeiderpartiet har foreslått det i sitt utkast som skal vedtas på partiets landsmøte. Det er ingen grunn til å tro at det ikke blir vedtatt enstemmig. Og SL er på! Og Senterpartiet har vært på i disse to sakene hele tiden.

Jeg vet at SL Trøndelag etterlyser større press på saken om superlærere, men vi lover å intensivere det arbeidet i september.

De 50.000 kronene som Torbjørn Røe Isaksen donerte til 600 superlærere er ikke bare trynetillegg, men spekkhogging i våre kollektive tariffavtale og angrep på partenes betydning. Altså et angrep på faglige rettigheter.

Kamerater, «Grasrota skal sette dagsorden».

Jeg er stolt av dere, stolt av å være leder i en organisasjon som så samstemt og så bevisst drar fram lokale tillitsvalgte i forbundets daglige virke. Vi har starta opp med jevnlig fellesmøter med hovedtillitsvalgte i fylkene på Teams. Og for en kraft! Det vokser fram store politiske saker i dialogen. Jeg må få nevne Visma in School spesielt. Nå har vi vært på drøftingsmøte med KS sammen med lokale tillitsvalgte. Det viser seg at KS var ganske uvitende om hvordan dette virker på skolene. Så her skal det ryddes – med grasrota i SL som drivkraft. Denne dreininga i SLs arbeidsmåter har inspirert oss på alle nivå i organisasjonen og det gir trøkk – det er det ingen tvil om.

Takk også til grasrotas engasjement der 130 medlemmer deltok på digitale seminarer og har gitt retning for framtidsskolen og hvordan vi skal innrette oss for at begreper som frihet, likhet og fellesskap skal gis en troverdig mening.

Dere skal også vite at vi i tillegg til grasrotseminarene gjennomførte en medlemsundersøkelse, der cirka 2.000 medlemmer svarte. SLs framtidspolitikk er nå nedfelt i denne pamfletten som er vedtatt av landsstyret. Den er virkelig representativ for medlemmenes holdninger. Så bruk den, kamerater! Den er sendt dere på epost.

Og takk til deg Øystein Moen, som har koordinert debatten og oppsummert tankegodset for landsstyret. Det var smart å leie deg inn og gi deg i oppdrag å passe på at vi fikk en flat struktur på kontoret, at ledelsen og sekretærene skulle være like viktige. Jeg skulle ikke sitte og lede møtene, det skulle du gjøre. Så skulle du stogge med litt, og det gjorde du på en kjempegod måte. Dette har ført oss inn i en tankeprosess, hvor vi det gode teamet sammen har drevet fram dette grasrotprosjektet som vi tror er framtida. Og vi er klar til å realisere en tillitsreform.

- Vi tror på folks kraft til å forandre!
- Vi skal drive fram en tillitsreform nedenfra
- Og kamerater, vi må også tørre å sette dagsorden på vår egen undervisningspraksis. Si mer nei, gi beskjed: «De skjemaene der stjeler tid og fokus fra undervisningsarbeidet og tida mi med elevene.»

Ett ord må jeg få si om tariffoppgjøret.

Vi er så vidt i gang. Dersom dere leser intervjuet med LO-forbundene i gårsdagens Klassekampen, synes jeg det oppsummerer på en god måte at vi prøver å presse ramma noe over frontfaget. Gå ikke rundt å tro at det er i strid frontfaget.

Frontfaget har i seg flere formuleringer som gir en fleksibilitet. Det er meninga at dette systemet har en buffer i seg for å ta hensyn til mindrelønnsutvikling. Sist var det offentlig sektor som holdt seg til ramma, så sprakk privat sektor. Andre år er det omvendt. Det vil være særdeles uklokt etter dette spesielle året å opprettholde denne forskjellen. Så vårt krav og vår kamp – felles i kommunal sektor – er å presse ramma slik at vi får økt kjøpekraft for våre medlemmer. SL har gått inn i oppgjøret med det kravet.

Kamerater! Da håper jeg vi sammen for til noe. Vær så snill! Les detaljene når vi begynne rå diskutere, for det er harde fronter der ute. I Skolenes landsforbund mener vi at hele offentlig sektor har stått på og at kravene skal treffe alle.

Takk!